

ถอดบทเรียนการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง

๑. เจ้าขององค์ความรู้ นางสมควร ศิริภักดี

ประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง
คุณอำนวย นางบุรี เพชรพระพุทธ , นายอิสรา สาธิตธวัช
คุณลิขิต นางเรณู ธรรมเจริญ

๒. บทนำ นางสมควร ศิริภักดี อยู่บ้านเลขที่ ๘ หมู่ ๕ ตำบลบ้านแลง อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง ประกอบอาชีพ ทำสวน ได้แก่

- ยางพารา ๕๐ ไร่
- ไม้ผล ๑๑ ไร่ ลักษณะเป็นสวนผสม
 - มังคุด ๑๐๐ ต้น
- เงาะโรงเรียน ๕๐ ต้น
- ทุเรียน ๓๐ ต้น
- มะปรางหวาน ๗๐ ต้น
- ไม้ผล (กระท้อน) ๑๐ ไร่ ลักษณะเป็นส่วนเดียว

กิจกรรมเสริม เปิดเป็นสวนท่องเที่ยวเชิงเกษตร พื้นที่ ๔ ไร่ ชื่อสวนผู้ใหญ่สมควร ตั้งอยู่หมู่ที่ ๓
ตำบลบ้านแลง อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง

หลักสูตรเรียนรู้ : จำนวน ๔ หลักสูตร

๑. การลดต้นทุนการผลิตและการจัดการเพื่อส่งเสริมการพัฒนาของผลและเพิ่มปริมาณผลผลิต
คุณภาพ
๒. การผลิตและใช้สารชีวภัณฑ์ในการกำจัดศัตรูพืช
๓. การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า
๔. เศรษฐกิจพอเพียง

ฐานการเรียนรู้ : จำนวน ๕ ฐาน

๑. การลดต้นทุนการผลิตและการจัดการเพื่อส่งเสริมการพัฒนาของผลและเพิ่มปริมาณผลผลิต
คุณภาพ

- การผลิตและการใช้ปุ๋ยชีวภาพและน้ำหมักชีวภาพ



๒. การผลิตและใช้สารชีวภัณฑ์ในการกำจัดศัตรูพืช



๓. การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า



๔. เศรษฐกิจพอเพียง



แปลงเรียนรู้



๓. องค์ความรู้การผลิตไม้ผล (มังคุด)

เริ่มปลูกมังคุด เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๐ มังคุดมีอายุ ๙ ปี ผลผลิต ๒,๔๐๐ กิโลกรัม/ปี
ผลผลิต ๖๐๐ กิโลกรัม/ไร่

ขั้นตอนการผลิตมังคุดคุณภาพ

๑. การเตรียมความพร้อมของต้นหลังการเก็บเกี่ยว

การตัดแต่งและควบคุมทรงพุ่ม

ตัดแต่งกิ่งด้านล่างให้สูงจากพื้นดินประมาณ ๕๐ เซนติเมตร หรือขึ้นอยู่กับอายุของต้น

ตัดแต่งกิ่งที่หัก กิ่งแห้ง กิ่งที่ถูกทำลายโดยศัตรูพืช

ตัดแต่งปลายกิ่งเพื่อควบคุมทรงพุ่ม

ตัดแต่งกิ่งด้านข้างเพื่อให้ภายในทรงพุ่มโปร่ง แสงแดดส่องผ่านเข้าไปในทรงพุ่มได้

การจัดการปุ๋ย

หลังเก็บเกี่ยวผลผลิตเสร็จแล้ว ใส่ปุ๋ยมูลโคโลไมท์ โดยหว่านทั่วแปลง หลังจากนั้น ๑ เดือน ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๒๕-๗-๗ อัตรา ๑-๒ กิโลกรัม/ต้น เว้นไว้ ๗ วัน

ใส่มูลไก่ ต้นละ ๔๐ กิโลกรัม เว้น ๑๔ วัน ใส่ปุ๋ยน้ำชีวภาพ ต้นละ ๖ ลิตร โดยราดรอบทรงพุ่ม แล้วรดน้ำตามทันที นาน ๑ ชั่วโมง

ก่อนออกดอกใส่ปุ๋ยเร่ง สูตร ๑๖-๑๖-๑๖ อัตรา ๑-๒ กิโลกรัม/ต้น

การดูแลรักษาใบอ่อน

มีการสำรวจการระบาดของศัตรูพืช

ฉีดพ่นด้วยยาออบาเม็กติน อัตรา ๒๐ ซีซี+คาร์เบนดาซิม ๒๐ ซีซี ผสมน้ำ ๒๐ ลิตร

๒. การจัดการเพื่อชักนำการออกดอกและควบคุมปริมาณดอกและผล (ช่วงเดือนตุลาคม-พฤศจิกายน)

การเตรียมความพร้อมในการออกดอก

ฉีดพ่นเพื่อล้างศัตรูพืชด้วยอิมิดาโคลพริด อัตรา ๒ กรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร

งดการให้น้ำ ปล่อยให้มังคุดผ่านช่วงแล้งจนก้านระหว่างข้อสุดท้ายของยอดแสดงอาการเหี่ยว ให้น้ำครั้งแรก โดยการคุมปริมาณน้ำให้อยู่ในทรงพุ่ม (ให้น้ำประมาณ ๑๐ นาที/ครั้ง) ทุก ๗-๑๐ วัน จนกว่ามังคุดจะออกดอกมากกว่าหรือเท่ากับ ๑๕ เปอร์เซ็นต์ ของจำนวนยอดทั้งหมด

การป้องกันกำจัดแมลงศัตรูทำลายดอก

ครั้งแรกป้องกันและกำจัดเพลี้ยไฟ ฉีดพ่นด้วยอิมิดาโคลพริด อัตรา ๒ กรัม +คาร์เบนดาซิม ๒๐ ซีซี ผสมน้ำ ๒๐ ลิตร

ครั้งที่ ๒ ฉีดพ่นด้วยยาออบาเม็กติน อัตรา ๒๐ ซีซี +คาร์เบนดาซิม ๒๐ ซีซี ผสมน้ำ ๒๐ ลิตร ห่างจากครั้งแรก ๗-๑๐ วัน

ครั้งที่ ๓ ฉีดพ่นด้วยไซเปอร์เมทริน อัตรา ๒๐ ซีซี +คาร์เบนดาซิม ๒๐ ซีซี ผสมน้ำ ๒๐ ลิตร ห่างจากครั้งที่ ๒ ๗-๑๐ วัน

ครั้งที่ ๔ ฉีดพ่นด้วยอิมิดาโคลพริด อัตรา ๒ กรัม +คาร์เบนดาซิม ๒๐ ซีซี + อาหารเสริม ๒๐ ซีซี ผสมน้ำ ๒๐ ลิตร ทุก ๗-๑๐ วัน

๓. การจัดการเพื่อส่งเสริมการพัฒนาการของผลเพิ่มปริมาณผลผลิตคุณภาพ

การจัดการปุ๋ยเพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิตคุณภาพ

หลังดอกบาน ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๒-๑๒-๑๗ +๒ อัตรา ๑ กิโลกรัม/ต้น(ขึ้นอยู่กับอายุของต้น) โดยหว่านรอบทรงพุ่มเพื่อบำรุงเนื้อและผลให้มีคุณภาพ

ช่วงขนาดผลเท่าเหรียญห้า ใส่ปุ๋ยน้ำชีวภาพ ต้นละ ๖ ลิตร โดยราดรอบทรงพุ่ม แล้วรดน้ำตามทันที นาน ๑ ชั่วโมง

การจัดการน้ำเพื่อส่งเสริมการพัฒนาของผล

ในระยะติดผลจนถึงเก็บเกี่ยวผลผลิต ให้น้ำทุก ๒ วัน นาน ๑ ชั่วโมง

๔.การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

ประเมินการสุกแก่ของผล โดยผลเริ่มมีสีเขียวปนเหลืองอ่อนจะเริ่มเก็บในระยะที่ผิวเปลือกเป็นระยะสายเลือด คือมีจุดประสีชมพู สีแดง หรือผิวเป็นสีชมพู อมชมพู

เก็บเกี่ยวโดยใช้ตะกร้อป้องกันไม่ให้ผลมังคุดร่วงหล่น ชั่วหัก กลีบเลี้ยงซ้ำ เลือกเก็บเฉพาะผลที่สุกแก่ในระยะสายเลือด หากผลมังคุดร่วงหล่นเปลือกและเนื้อจะซ้ำ ทำให้เปลือกแข็ง เป็นมังคุดด้อยคุณภาพ

หลังเก็บเกี่ยวผลมังคุดแล้ว เก็บไว้ในที่ร่ม ทำความสะอาดผล คัดแยกคุณภาพก่อนจำหน่ายให้นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวชมสวน

จากการปฏิบัติในสวนโดยใช้หลัก GAP ทำให้ได้มังคุดที่มีคุณภาพ และเป็นที่ต้องการของตลาด

ที่มาขององค์ความรู้

ชื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร : นางเรณู ธรรมเจริญ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

เบอร์โทรศัพท์ : ๐๘ ๑๗๘๒ ๔๗๖๑

